

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/24/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208504
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812208504.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Ireny Dobňákovej a JUDr. Milana Majerníka v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1. H. H. - H., nar. X. X. XXXX, bytom U. F. Q., XXX XX, J. XXX/X, štátny občan SR a 2. E. H. - H., nar. X. XX. XXXX, bytom U. F. Q., XXX XX, J. XXX/X, štátna občianka SR, o zaplatenie 462,16 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 11C/108/2012 - 41 zo dňa 7.11.2012, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu na uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobcovi 462,16 eur s ročným úrokom z omeškania 9,5 % od 16122006 do zaplatenia.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že pôvodný veriteľ Q - CREDIT, a.s. a žalovaný v 1. rade ako zákazník uzatvorili dňa 12.2.2004 Zmluvu o poskytnutí rýchlej pôžičky. Touto zmluvou sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 663,88 eur (20.000,- Sk) a žalovaný sa zaviazal pôžičku splatiť v 12 mesačných splátkach po 66,02 eur (1.989,- Sk). Písomným podaním zo dňa 19.4.2004 pôvodný veriteľ odstúpil od zmluvy

o pôžičke, a to dorúčením tohto upovedomenia o odstúpení alebo márnym uplynutím úschovnej doby na pošte. Dňa 28.8.2010 bola uzatvorená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade. V čl. 2 Dohody - Uznanie záväzku žalovaný uznal čo do právneho dôvodu a výšky záväzok voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom s tým, že dlžná suma pozostáva z istiny v sume 462,16 eur príslušenstva a nákladov na inkasné konanie v sume 69,38 eur. V čl. 3 Dohody - Forma splatenia záväzku bod 3.1., osoba uvedená v bode 1.2 vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Dňa 28.8.2010 bola uzatvorená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade ako osobou prístupujúcou k záväzku podľa § 533 a násl. O.s.p.. Žalobca listami zo dňa 12.7.2012 vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy v celkovej výške 776,32 eur pozostávajúcej z neuhradeného úveru vo výške 4.762,16 eur (zrejme 462,16 eur), neuhradeného zmluvného úroku vo výške 244,79 eur a nákladov inkasného konania vo výške 69,38 eur. Žalovaní v 1. a 2. rade vypovedali, že mali pôžičku, ktorú neuhradili. Dohodu o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísali, ale pred podpisom ju nečítali. Nemali vedomosť, že pohľadávka bola premlčaná. Žalovaná v 2. rade navyše tvrdila, že nevie čítať. Obaja vzniesli námietku premlčania. Súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva. Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné

aplikovať zák. č. 634/1992 Z. z. účinný v čase uzavretia zmluvy a vychádzať pritom z ust. § 23a ods. 1, 2, podľa ktorého sú spotrebiteľskými zmluvami zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka a pre všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Právny vzťah medzi účastníkmi konania je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a na tento je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, a teda aj na právny úkon uznania dlhu žalovanou. Dohoda o uznaní dlhu musí zodpovedať všetkým náležitostiam platného právneho úkonu, najmä musí byť určitá a zrozumiteľná. V prípade, ak touto dohodou povinný uznáva premlčaný dlh, takéto uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania iba vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Ak dlžník nevedel o premlčaní, či už pre omyl skutkový alebo pre omyl právny, nemá jeho uznanie uvedené právne účinky. Dlžník sa môže brániť námietkou, že dlh nevznikol, alebo že v čase uznania neexistoval. Z vykonaného dokazovania, a to z dohôd o uznaní splátkového kalendára a uznania záväzku nepochybne vyplýva, že žalovaní uznali dňa 28. 8. 2010 záväzok. Zo strany pôvodného veriteľa, nakoľko žalovaný nesplácal pôžičku riadne a včas, došlo k odstúpeniu od zmluvy o pôžičke. V tomto smere súd nemal za preukázané, či odstúpenie bolo vykonané riadne a či bolo účinné, nakoľko žalobca súdu nepreukázal, kedy bolo odstúpenie od zmluvy doručené žalovanému. Vzhľadom na uvedené súd nebral pri svojom rozhodovaní na danú skutočnosť zreteľ. Pôvodný veriteľ na žalobcu postúpil celú pohľadávku voči žalovanému na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2006. Súd dospel k záveru, že k uvedenému dňu musela byť splatná už celá pohľadávka voči žalovanému. Dňom 16.12.2006 začala plynúť zákonná 3-ročná premlčacia doba. Pri závere, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah a aj na právne úkony nadväzujúce na uzavretie zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenia upravujúce spotrebiteľské vzťahy, je zřejmé, že k uznaniu dlhu žalovanými došlo v čase, keď už bol dlh premlčaný, keď premlčacia doba začala plynúť 16.12.2006. Pri všeobecnej 3-ročnej dobe podľa ustanovení Občianskeho zákonníka uplynula dňa 16.12.2009. Dohoda o uznaní dlhu

bola zo strany žalovaných podpísaná až 28.8.2010. Uznanie záväzku žalovanou bolo vykonané na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, keď nie až zastrešovaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenie podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotná Dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Samotné uznanie záväzku sa nachádza v bode 2, no prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch sa nachádza v bode 3, označenom ako forma splatenia záväzku, a to až v poslednej vete. Vzhľadom na výpovede žalovaných, že predmetnú Dohodu iba podpísali a nemali vedomosť o tom, že uznávajú premlčanú pohľadávku a neboli im známe ani následky takéhoto ich kroku, dospel súd k záveru, že prehlásenie žalovaných o vedomosti premlčania dlhu a jeho následkoch tak, ako bolo vykonané v Dohodách zo dňa 28.8.2010 nezakladá právny následok uznanie premlčaného dlhu tak, ako to vyžaduje § 558 Občianskeho zákonníka. Keďže v danej veci začala plynúť premlčacia doba 16.12.2006 a uplynula dňa 16.12.2009 a žalobca podal žalobu na súde až dňa 16.8.2012, pričom žalovaní vzniesli námietku premlčania, nemohol žalobcovi premlčané právo priznať. Preto žalobu zamietol v celom rozsahu. Výrok o trovách konania súd zdôvodnil tým, že zo súdneho spisu žalovaným žiadna náhrada trov konania nevyplýva a nárok na náhradu trov si neuplatnili a trovy konania nevyčíslili.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v plnom rozsahu alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že Dohoda zo dňa 28. 8. 2010 spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaní potvrdili vedomosť o premlčaní dlhu a o následkoch s tým spojených. V čl. 3 bod 3.4. Dohody je jednoznačne, zrozumiteľne a jasne uvedené: „Dlžník vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch“. Na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá

veta Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatia plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného úprava § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaní so vznikom vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval, kým § 110 Občianskeho zákonníka nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Súd sa v konaní v podstate len stotožnil s jednostranným nepreukázaným vyjadrením žalovaných, že o premlčaní dlhu a následkoch premlčania nemali vedomosť, napriek tomu, že žalobca v konaní predložil relevantný jednoznačný dôkaz, že žalovaní uznali svoj záväzok voči žalobcovi, v ktorom zároveň potvrdili svoju vedomosť o premlčaní dlhu. Daným prístupom dochádza k popretiu procesnej

zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie si svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Žiadne zákonné ustanovenie nebráni súdnemu uplatneniu aj premlčaného práva. Premlčaním dlh nezaniká, teda nemožno ani pri najmenšom hovoriť o použití nekalých obchodných praktík. Žalovaní v mnohých prípadoch sú v omeškaní s úhradou dlžnej sumy niekoľko rokov, pričom v snahe zabrániť súdnemu riešeniu vecí sú vyzývaní písomne, telefonicky a vykonávaním osobných návštev v snahe zabezpečiť úhradu dlžnej sumy ešte pred podaním žalobného návrhu za účelom mimosúdného vyriešenia vecí a zabrániť tak zbytočného navýšovaniu dlžnej sumy. Žalovaní si boli vedomí svojho záväzku, avšak tento uhradený nebol. Konanie žalovaných nemožno považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takémuto konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Aj v prípade, že by žalovaní v čase uznania dlhu nevedeli o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t.j. prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby, v takomto prípade nastupuje. Z uvedeného dôvodu sa žalovaní nemôžu brániť námietkou premlčania. Rovnaký právny názor zastáva aj Najvyšší súd ČR v rozsudkoch 3Cz/6/68, 33Cdo/155/2007, 33Odo/934/2005, 33Odo/1039/2004, 33Odo/133/2005. Nie je nelogické a ani vylúčené, že žalovaný, keďže si je vedomý svojho existujúceho záväzku voči veriteľovi (čo v danom prípade žalovaný sám na pojednávaní potvrdil), v súlade s dobrými mravmi a svojím svedomím chce uhradiť, avšak vzhľadom na to, že pre svoju zlú finančnú situáciu ho nemôže uhradiť naraz v plnej výške, sa slobodne rozhodne uzavrieť so žalobcom dohodu, v zmysle ktorej je mu umožnené uhradiť existujúci záväzok v postupných splátkach. Tým, že žalovaní podpísali Dohodu, prejavili svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v ich záujme, pretože po jeho splatení nebudú figurovať v databázach neplatičov, čím si môžu v budúcnosti zlepšiť svoje postavenie pri žiadosti o úver. Dohoda neobsahuje žiadne zložité, ani záväzujúce právne formulácie. Žalovaní Dohodu podpísali vo svojom bydlisku a mali možnosť si ju v pokoji prečítať a mohli ju odmietnuť a nepodpísať, ak s jej obsahom nesúhlasili. Predmetnou Dohodou dochádza k zmene obsahu záväzkov zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že žalovanému je umožnené splácať záväzok v splátkach. Dohoda o zmene obsahu záväzku je zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným, pričom žalobca ako postupník nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie Dohody o tom, že žalovaný uznáva svoj záväzok, nemohol byť žalovanému vnútený ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve a na Dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Žalovaní vo svojich písomných vyjadreniach k podanému odvolaniu uviedli, že sudca sa vyjadril, že doba k zaplateniu čiastky 462,16 eur je premlčaná a spomínanú čiastku uhrádzať nemajú. Preto záväzok voči žalobcovi neuznávajú a nie sú ochotní uhradiť spomínanú čiastku. Žalobca uviedol, že s nimi uzavrel Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, čo nie je pravda, pretože podpisy, ktoré boli na spomínanej Dohode o splátkovom kalendári neboli ich, ale sfaľšované a oni nikdy nič podobné nepodpisovali.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok bez zopakovania, či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, a preto bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Právnym dôsledkom tejto skutočnosti

je viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 O.s.p.). To však nebráni odvolaciemu súdu v inom právnom posúdení takto zisteného skutkového stavu.

Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejnej vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 216 ods. 1, 3 O.s.p.).

Pri preskúvaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Pre rozhodnutie v preskúvanej veci má zásadný význam posúdenie, či uznanie záväzku žalovanými v 1. a 2. rade, uskutočnené ako súčasť Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku zo dňa 28.8.2010 - ďalej len Dohoda, bolo urobené v súlade s právom platným v čase jeho podpísania.

Ak uznal niekto písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu a výšky, má sa za to, že dlh v dobe uznania trval. U premlčaného dlhu má takéto uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní (§ 558 Občianskeho zákonníka).

Uznanie dlhu je podľa tohto ustanovenia samostatným zabezpečovacím inštitútom. Zabezpečovaciu funkciu si plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Podľa Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 malo uznanie dlhu význam len z hľadiska premlčania a nezbavovalo dlžníka možnosti uplatňovať v súdnom konaní námietky týkajúce sa dôvodu alebo výšky nároku veriteľa. Uznanie dlhu je jednostranným právnym úkonom dlžníka adresovaným veriteľovi, ktorý môže urobiť dlžník až po tom, čo dlh vznikol. Účinkom uznania dlhu je vyvrátená domnienka existencie dlhu, ktorá sa viaže k dátumu, kedy došlo k písomnému uznaniu. Uznaním dlhu nezaniká pôvodný záväzok dlžníka, ani nevzniká záväzok nový, ale zakladá sa ním len spomínaná vyvrátená právna domnienka, že záväzok existoval v čase uznania. Pre dlžníka znamená uznanie záväzku vznik povinnosti v prípadnom budúcom spore preukázať, že napr. v skutočnosti záväzok nevznikol, alebo že bol splnený alebo že iným spôsobom zanikol. Uznaním záväzku podľa § 558 Občianskeho zákonníka teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka.

Tieto účinky však nastávajú len za predpokladu, že v prípade premlčaného záväzku dlžník vedel o jeho premlčaní.

Z tejto skutočnosti vyplýva, že uznať záväzok možno aj pred uplynutím premlčacej doby, ale aj po jej uplynutí, avšak prechod dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka nastáva len v prípade, ak dlžník o premlčaní svojho záväzku vedel.

Pokiaľ dlžník v písomne urobenom uznaní záväzku uvedie, že je mu známe, že uznáva premlčaný dlh, nie je možné dodatočne účinne zmariť právne dôsledky takéhoto prehlásenia

tvrdením, že si listinu obsahujúcu takýto uznávací prejav vôle neprečítal. Obdobne nemožno akceptovať ani obranu vo forme, že takémuto prehláseniu nerozumie.

Za tohto stavu odvolací súd považuje za nehodnovernú obranu žalovaných, že nevedeli o tom, že uznávajú premlčaný dlh. Nehodnovernosť ich obrany sa znásobuje tým, že kým vo svojej výpovedi pred súdom uznali, že takéto uznanie záväzku podpísali, vo vyjadrení k podanému odvolaniu už popierajú aj túto skutočnosť.

Ďalším právnym dôsledkom uznania záväzku je začatie behu novej 10-ročnej premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka.

V tejto súvislosti sa súdna prax nezjednotila v názore, či nová 10-ročná premlčacia doba začne plynúť aj v prípade uznania premlčaného záväzku dlžníkom, ktorý o tomto premlčaní nevedel.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR R-51/1968, z § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nijako nevyplýva, že by nebolo možné uznať dlh už premlčaný. Uznanie premlčaného dlhu nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že dlh je premlčaný. Totožné stanovisko zaujal aj po 1.1.1991 Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozsudku sp. zn. 33Odo 934/2005 zo dňa 22.8.2007, 33Cdo 155/2007 zo dňa 28.2.2007, 33 Odo 1039/2004 zo dňa 14.9.2006, 33 Odo 133/2005 zo dňa 27.9.2006.

Naproti tomu Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 1Cdo/197/2009 zo dňa 25.3.2010 zaujal názor, že „pokiaľ žalobca nevyzval žalovanú do apríla 2001, t.j. do konca všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od nasledujúceho dňa po poskytnutí pôžičky v apríli 1998, na splnenie dlhu a žalovaná až následne listom z 18.9.2001 uznala svoj dlh čo do dôvodu a výšky (§ 558 Občianskeho zákonníka) nevediac pritom, že uznáva premlčaný dlh, takýto uznávací prejav žalovanej nezaložil plynutie novej 10-ročnej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka...“.

Vychádzajúc aj z tohoto názoru, zaujal Krajský súd v Prešove v rozsudkoch sp. zn. 11Co/37/2012-88 zo dňa 7.6.2012, sp. zn. 12Co/33/2013 zo dňa 7.5.2013, sp. zn. 1Co/189/2013-132 zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 3Co 191/2013 - 108 zo dňa 8.1.2014, sp. zn. 16Co/39/2013 zo dňa 23.10.2013 a u ďalších právny názor, podľa ktorého „kampaňovité predkladanie formulárov s ľubozvučným ustanovením o možnosti splácať dlh je pre spotrebiteľov pravdepodobne plných pocitu viny z porušenia splátkového kalendára s cieľom dosiahnuť predĺženie premlčacej doby na 10 rokov bez náležitého objasnenia tohto dôsledku neinformovanému spotrebiteľovi nezodpovedné, nečestné a odporuje zákonnému ustanoveniu § 4 ods. 8 ZOS (Zákona o ochrane spotrebiteľa). Nielenže je tu dôvod na odmietnutie ochrany dodávateľovi postupom podľa § 3 ods. 1 OZ, ale aj na záver o neplatnosti právneho úkonu... Právny úkon, ktorý je v rozpore s ustanovením zákona, je neplatný (§ 39 OZ). Odvolací súd nevidí žiadny dôvod nevzťahovať tento záver aj na rozpor právneho úkonu (zrejme uznania záväzku) so zákonným ustanovením § 4 ods. 8 ZOS. Právny úkon považujúci ustanovenie § 4 ods. 8 ZOS je neplatný pre rozpor so zákonom“ (rozsudok sp. zn. 6Co/103/2013 zo dňa 10.12.2013).

Podľa týchto právnych názorov má byť uznanie záväzku v spotrebiteľských zmluvách posudzované podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a uznanie záväzku urobené žalovanými dňa 28. 8. 2010 nemalo za následok začiatok behu 10 ročnej premlčacej doby.

Je možné súhlasiť s názorom, že Dohoda o splátkovom kalendári zo dňa 28.8.2010 je z hľadiska svojho obsahu dohodou o zmene tej časti zmluvy o pôžičke zo dňa 2.2.2004, ktorou bolo dohodnuté, že žalovaný v 1. rade zaplatí pôžičku v dvanástich mesačných splátkach. Preto aj táto Dohoda má charakter spotrebiteľskej zmluvy, a to bez ohľadu na to, že terajší žalobca nadobudol vecnú aktívnu legitimitáciu len na základe zmluvy o postúpení pohľadávky.

Naproti tomu uznanie záväzku ako také je jednostranným právnym úkonom dlžníka adresovaným veriteľovi, ktorý si svoj charakter jednostrannosti zachováva aj v prípade, že bol zapracovaný do iného dokumentu, v tomto prípade do Dohody o splátkovom kalendári. Aj na posudzovaní platnosti takéhoto jednostranného právneho úkonu však platia ustanovenia § 37 - § 40 Občianskeho zákonníka.

Tak podľa § 39 Občianskeho zákonníka je neplatný aj ten právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Je v rozpore s dobrými mravmi poskytovať rovnakú právnu ochranu spotrebiteľovi, ktorý si svoj záväzok v podstate splnil a sú od neho vymáhané len nároky majúce charakter neprijateľnej (nekalej) zmluvnej podmienky v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a rovnakú ochranu aj spotrebiteľom, ktorí svoj záväzok v podstatnej časti nespĺnili, či dokonca ani nezačali plniť.

Nemožno stotožňovať ochranu spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami dojednanými v spotrebiteľských zmluvách s ochranou dlžníkov, ktorí takéto zmluvy uzavreli s úmyslom nesplniť si svoje povinnosti z nich vyplývajúce. Ochrana, ktorú poskytuje spotrebiteľovi spotrebiteľské právo nemôže viesť k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania a k spôsobovaniu ujmy predávajúcim či veriteľom.

Vyplýva to nielen z ust. § 53 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka, ale predovšetkým z ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka, ktorý neprijateľnosť zmluvných podmienok hodnotí vždy so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvárania zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí, pričom preskúmvacia právomoc sa nemôže dotýkať hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny.

Prvostupňový súd označil za nekalú obchodnú praktiku zapracovanie uznania záväzku do Dohody o splátkovom kalendári, čo malo prispieť k rozhodnutiu žalovaných uzavrieť takúto Dohodu v snahe zabrániť postihu, napr. vo forme súdneho sporu. Ako ďalší dôvod s tým súvisiaci označil, že uznanie záväzku sa nachádza v bode 2, kým prehlásenie o vedomosti o premlčaní záväzku a jeho dôsledkoch v bode 3 tejto listiny, označenom ako forma splatenia záväzku, a to až v poslednej vete.

Nikto z účastníkov, ani prvostupňový súd nespochybnil platnosť uzavretej Dohody o splátkovom kalendári. Žalovaní si boli vedomí svojho záväzku a prejavili vôľu ho zaplatiť.

Žalobca si bol vedomý, že jeho pohľadávka je premlčaná, čo aj uviedol v tomto dokumente. Nie je nekalým obchodným konaním také, ktorým sa veriteľ snaží vymôcť svoju, hoci už premlčanú pohľadávku. Takým však môže byť spôsob jeho realizácie.

V čase spisovania tejto listiny už bol účinný zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý definoval pojmy významné pre rozhodnutie aj v tejto veci. Predovšetkým zakázal tzv. nekalé obchodné praktiky (§ 7 ods. 1 cit. zákona). Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti (§ 7 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

Obchodnou praktikou sa pritom rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi.

Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi,

zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. p), u) cit. zákona).

Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna (§ 8 ods. 1 cit. zák.).

Za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v § 8 ods. 1 cit. zákona alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, iba že je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal (§ 9 ods. 4 cit. zák.).

Nie je možné stotožňovať zákaz nekalej obchodnej praktiky v zmysle § 7 ods. 1 cit. zák. s neplatnosťou právneho úkonu, prostredníctvom ktorého sa mohla takáto praktika realizovať. Právnym dôsledkom nekalosti obchodnej podmienky sú osobitné sankcie, ktoré možno uložiť podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie každá nekalá obchodná podmienka má za dôsledok neplatnosť právneho úkonu, ktorého bola súčasťou. Neplatnosť právneho úkonu by totiž mala za dôsledok vznik povinnosti oboch zmluvných strán vrátiť všetko, čo na základe takého úkonu získali (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Sankciu za jej uplatnenie upravenú v Občianskom zákonníku je možné aplikovať len v prípade, keď po 1.4.2004 má takýto úkon charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky

v zmysle § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a do 31.3.2004 charakter neprimeranej podmienky podľa § 23a ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. v znení účinnom do 24.11.2004.

Pokiaľ nekalá obchodná praktika bola urobená vo forme právneho úkonu mohla byť platnosť takéhoto právneho úkonu posudzovaná podľa § 39 Občianskeho zákonníka ako právny úkon, ktorý svojim účelom odporuje zákonu, prípadne ako právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom.

Nie je možné vyhlásiť uznanie záväzku ako celok za neplatný právny úkon len z dôvodu, že bolo zapracované do iného platného dvojstranného právneho úkonu - dohody o splátkovom kalendári uzavretej v súlade s § 558 Občianskeho zákonníka, keď súčasne s uznaním premlčaného dlhu si účastníci dohodnú splátkový kalendár výhodný pre dlžníka. Uznanie dlhu podľa tohoto ustanovenia výslovne vyžaduje k svojej platnosti aj prejav vôle dlžníka, že uznaný dlh zaplatí, čo môže prejsť aj vo forme dohody o splátkovom kalendári.

Súdna prax, ktorou sa cíti byť viazaný odvolací súd rozhodujúci aj v tejto veci, uznala za nekalú obchodnú podmienku majúcu za následok neplatnosť uznania záväzku, vyhlásenie dlžníka o tom, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch, pokiaľ je uvedené v inom bode listiny obsahujúcej takýto prejav vôle.

V prípade, že táto skutočnosť je kvalifikovateľná za nekalú obchodnú praktiku, pretože takýto postup by bol v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, má táto skutočnosť vplyv na samotné uznanie záväzku. Prítom tak, ako bolo už skôr uvedené len v prípade platného uznania záväzku začína plynúť nová 10-ročná premlčacia doba.

Odbornú starostlivosť i podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa definoval súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí. Treba súhlasiť aj s tým, že v danom prípade pri uzatváraní Dohody došlo k nekalej obchodnej praktike naplňujúcej znaky nekalosti. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľom, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, a ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi a vo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne. Preto bol rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdený.

Úspech v odvolacom konaní mali žalovaní. Týmto v jeho priebehu žiadne trovy nevznikli, pričom nepodali ani návrh na priznanie takejto náhrady. V dôsledku toho odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2 : 1 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.